

ОДИТЕН ДОКЛАД НА СМЕТНАТА ПАЛАТА № 0100201924

за извършен финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на
Националния осигурителен институт за 2023 г.

София, 2024 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на съкращенията	3
Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет	4
Мнение	4
База за изразяване на мнение	4
Ключови одитни въпроси	4
Правно основание за извършване на одита	5
Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет.....	5
Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет.....	5
Част II. Докладване във връзка с други закони и други отговорности – констатации при одита на консолидирания финансов отчет	6
Некоригирани неправилни отчитания	7
Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби	7
Коригирани неправилни отчитания	7
Съществени недостатъци на вътрешния контрол.....	8
Приложение № 1 Опис на одитните доказателства	9

Списък на съкращенията

ГФО	Годишен финансов отчет
ДСД	Други сметки и дейности
ДДС	дирекция „Държавно съкровище“ на Министерството на финансите
ЕБК	Единна бюджетна класификация
НОИ	Национален осигурителен институт
НСС	Национални счетоводни стандарти
МСВОИ	Международни стандарти на върховните одитни институции
ТП на НОИ	Териториално поделение на НОИ
СБО	Сметкоплан на бюджетните организации

ДО
Г-ЖА РАЯ НАЗАРЯН
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
50-О НАРОДНО СЪБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
ИВАЙЛО ИВАНОВ
УПРАВИТЕЛ
НА НАЦИОНАЛНИЯ
ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет

Мнение

Сметната палата извърши финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на Националния осигурителен институт, състоящ се от консолидиран баланс към 31 декември 2023 г., консолидиран отчет за приходите и разходите, консолидиран отчет за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства за годината, завършваща на тази дата, както и приложение към консолидирания финансов отчет, включително пояснения за прилаганата счетоводна политика.

Сметната палата изразява мнение, че приложеният консолидиран годишен финансов отчет дава вярна и честна представа за консолидираното финансово състояние на Националния осигурителен институт към 31 декември 2023 г. и за неговите консолидирани финансови резултати от дейността и консолидираните му парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси.

База за изразяване на мнение

Сметната палата извърши одита в съответствие със Закона за Сметната палата и МСВОИ (1003-1810). Отговорностите на Сметната палата съгласно МСВОИ (1003-1810) са описани допълнително в раздела *Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет* от настоящия доклад. Сметната палата е независима от Националния осигурителен институт в съответствие с *Етичния кодекс на Сметната палата*, като тя изпълни и своите други етични отговорности в съответствие с този кодекс. Сметната палата счита, че получените одитни доказателства са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на мнение.

Ключови одитни въпроси

Сметната палата реши, че няма ключови одитни въпроси, които да бъдат комуникирани в настоящия доклад.

Правно основание за извършване на одита

Сметната палата извърши одита на основание чл. 54 от Закона за Сметната палата, Програмата за одитната дейност на Сметната палата на Република България за 2024 г. и в изпълнение на Заповед № ОД-01-02-019 от 19.04.2024 г. на Тошко Тодоров, заместник-председател на Сметната палата.

Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи, че е необходима, за да даде възможност за изготвянето на консолидирани финансови отчети, които да не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен когато бюджетната организация ще бъде закрыта или нейната дейност ще бъде преустановена.

Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет

Целите на Сметната палата са да получи разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издаде одитен доклад, който да включва одитно мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че финансов одит, извършен в съответствие с МСВОИ (1003-1810), винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилните отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, ще окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от финансовия одит в съответствие с МСВОИ (1003-1810), Сметната палата използва професионална преценка и запазва професионален скептицизъм по време на целия одит. Сметната палата също така:

- идентифицира и оценява рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработва и изпълнява одитни процедури в отговор на тези рискове и получава одитни доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на одитно мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане,

което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.

- получава разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработи одитни процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на бюджетната организация.

- оценява уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.

- достига до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одитни доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако Сметната палата достигне до заключение, че е налице съществена несигурност, от нея се изисква да привлече внимание в одитния си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да изрази модифицирано мнение. Заключенията на Сметната палата се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одитния доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина бюджетната организация да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценява цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя стоящите в основата операции и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.

Сметната палата комуникира с ръководството наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на финансовия одит и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които са идентифицирани по време на извършвания финансов одит.

Част II. Докладване във връзка с други закони и други отговорности – констатации при одита на консолидирания финансов отчет

В съответствие с чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата и МСВОИ 12 *Ползи от работата на върховните одитни институции – насочена към подобряване на живота на гражданите*, Сметната палата, за да отговори на очакванията на обществото и за да засили отчетността, прозрачността и интегритета на бюджетните организации, комуникира в одитния доклад констатираните неправилни отчитания, съществени недостатъци на вътрешния контрол и случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби, освен когато:

- дадена констатация се отнася за въпрос, който очевидно е без никакви последици за консолидирания финансов отчет;

- закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на дадена констатация; или

- в изключително редки случаи, Сметната палата реши, че дадена констатация не следва да бъде комуникирана в одитния доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Включените в Част II на настоящия одитен доклад констатации не се отнасят за съществени неправилни отчитания и не описват случаи, в които Сметната палата не е в състояние да получи достатъчни и уместни доказателства, за да достигне до заключение, че консолидирания финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания. Поради това не се изисква модификация на одитното мнение.

Некоригирани неправилни отчитания

Всички констатирани неправилни отчитания са коригирани.

Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби

Не са констатирани случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби.

Коригирани неправилни отчитания

1. В Териториално поделение (ТП) на Националния осигурителен институт (НОИ) в гр. Русе, придобита чрез покупка през 2021 г. административна сграда на стойност 714 000 лв. и извършените разходи за местен данък за придобиване и нотариални такси общо за 42 350 лв. са осчетоводени неправилно по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“, вместо по сметка 2031 „Административни сгради“. Към 31.12.2023 г. сградата не е въведена в експлоатация.¹

Не са спазени изискванията за отчитане на стопанските операции по сметки от СБО в съответствие с техния характер съгласно СБО, утвърден от министъра на финансите с писмо ДДС № 14 от 2013 г.

Не са спазени изискванията на т. 4.1 от НСС 16 Дълготрайни материални активи.

2. За получавани средства чрез трансфери по проекти от Оперативна програма „Добро управление“, неоснователно са начислени корективи за вземания и за приходи в размер на 6 536 593 лв. по сметка 4980 „Коректив за вземания за помощи и дарения“ в кореспонденция със сметки 7402 „Коректив на приходите от текущи помощи и дарения, предоставени от Европейския съюз“ (за 726 203 лв.) и 7403 „Коректив на приходите от капиталови помощи и дарения, предоставени от Европейския съюз“ (за 5 810 390 лв.). В предходен отчетен период неоснователно са начислени корективи за вземания и за приходи в размер на 1 757 016 лв.²

Не са спазени указанията на министъра на финансите, дадени в т. 26, буква „а“ от писмо ДДС № 14 от 2013 г.

¹ Одитни доказателства №№ 1, 2 и 5

² Одитни доказателства №№ 3, 4 и 6

Съществени недостатъци на вътрешния контрол

Не са констатирани съществени недостатъци във вътрешния контрол.

В изпълнение на т. 67 от писмо ДДС № 08 от 21.12.2023 г. на министъра на финансите коригираният консолидиран ГФО към 31.12.2023 г. е представен в Министерството на финансите и Сметната палата.³

В подкрепа на констатациите са събрани шест броя одитни доказателства, които заедно с работните документи, отразяващи отделните етапи на одитния процес, се намират в Сметната палата. При необходимост можете да се запознаете с тяхното съдържание на адрес: гр. София, ул. Екзарх Йосиф № 37.

Настоящият одитен доклад е приет на основание чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата, с Решение № 221 от 02.07.2024 г. на Сметната палата и е изготвен в два еднообразни екземпляра, един за Националния осигурителен институт и един за Сметната палата.

ЗА ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Горица Г. Кожарева)
(съгл. Заповед № 154/08.04.2024 г.)

³ Писма с вх. № 33-03-2#2/15.05.2024 г., вх. № 33-03-3#2/15.05.2024 г. и вх. № 33-03-4#2/15.05.2024 г. в СП.

Приложение № 1 Опис на одитните доказателства

В таблицата е представен списък на одитните доказателства, подкрепящи констатациите, комуникирани в одитния доклад.

№	Одитни доказателства	Брой страници
1	Констативен протокол 2.2-1 от 13.05.2024 г. за резултатите от извършена проверка относно начисляване на провизии, приходи и разходи по корективни сметки в края на отчетната година в НОИ – фонд ДОО.	1
2	Хронологична оборотна ведомост (ХОВ) на с-ка 2010; ХОВ на с-ка 2071; Нотариален акт за покупко-продажба на недвижим имот №145; Протокол за преместване на ДА с инв. № 8035; ф-ра №3600008827/15.12.2021 г.; ф-ра №3600008828/15.12.2021 г.; Протокол за преместване на ДА с инв. №8912; Аналитична оборотна ведомост на с-ка 2010; Писмо с изх. №1029-40-58/06.01.2022 г.; Писмо с изх. №1029-40-58#1/07.01.2022 г.; Справка за клон 17 ТП на НОИ Русе за периода от 31.12.2021 г. до 31.12.2021 г.; ПН за плащане на нотариална такса; сметка/ф-ра №0000032410/10.12.2021 г.; ПН за плащане на такса имотен регистър; ПН-Община Русе-МДТ; ПН за 2 бр. удостоверения; Удостоверение №4851/2021 г.; Удостоверение №4852/2021 г.; кореспонденция по e-mail; Писмо Изх. №1030-40-2627#4/08.12.2021 г.	29
3	Констативен протокол 2.2-2 от 13.05.2024 г. за резултатите от извършена проверка относно отчитането на корективи за вземания и за приходи от помощи и дарения в НОИ за фонд ДОО в отчетна група СЕС	1
4	Справка за начислени корективи по проекти със средства от ЕС, начислени през м.12.2023 г. и справка за сторнирани корективи по проекти със средства от ЕС през м. 01.2023 г., начислени през м.12.2022 г.; Мемориален ордер (МО) №356/30/м.12.2023 г.; МО №35-9-25/м.12.2023 г.; МО №356/2/м.01.2023 г.; МО №35-9-2/м.01.2023 г.; МО №3510/1/м.01.2023 г.; МО №3511/1/м.01.2023 г.;	7
5	МО №16 за корекция - заприходяване на сграда по с-ка 2031 в ТП-Русе; Хронологична оборотна ведомост на с-ка 2031	2
6	МО № 356-36/м.12.2023 г. - сторно на коректив за 2022 г.; МО № 3511-1/м.12.2023 г.-сторно на коректив за 2022 г.; МО № 3510-4/м.12.2023 г.-сторно на коректив за 2022г.; МО № 359-29/м.12.2023 г.-сторно на коректив за 2022 г.; МО №356-35/м.12.2023 г.-сторно на коректив за 2023 г.; МО №359-28/м.12.2023 г.-сторно на коректив за 2023 г.	6